

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2016

Vyhlásené: 29. 4. 2016

Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah dokumentu je právne záväzný.

164

OZNÁMENIE

Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky oznamuje, že 25. októbra 2007 bol na Lanzarote prijatý Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním. V mene Slovenskej republiky bol dohovor podpísaný 9. septembra 2009 v Štrasburgu.

Národná rada Slovenskej republiky vyslovila súhlas s dohovorom uznesením č. 1981 z 29. septembra 2015 a rozhodla, že ide o medzinárodnú zmluvu podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá má prednosť pred zákonmi.

Prezident Slovenskej republiky ratifikoval dohovor 27. januára 2016. Ratifikačná listina bola uložená 1. marca 2016 u depozitára, ktorým je generálny tajomník Rady Európy. Dohovor nadobudol platnosť 1. júla 2010 v súlade s čl. 45 ods. 3 a pre Slovenskú republiku nadobudne platnosť 1. júla 2016 v súlade s článkom 46 ods. 2.

Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním**Lanzarote 25. 10. 2007****Preambula**

Členské štáty Rady Európy a ostatní signatári tohto dohovoru,

berúc do úvahy, že cieľom Rady Európy je dosiahnuť väčšiu jednotu medzi jej členmi;

berúc do úvahy, že každé dieťa má právo na také ochranné opatrenia zo strany rodiny, spoločnosti a štátu, aké si vyžaduje jeho postavenie maloletého;

berúc na vedomie, že sexuálne vykorisťovanie detí, najmä detská pornografia a prostitúcia, ako aj všetky formy sexuálneho zneužívania detí vrátane činov spáchaných v cudzine majú zničujúci vplyv na zdravie a psychosociálny vývin detí;

berúc na vedomie, že sexuálne vykorisťovanie a sexuálne zneužívanie detí nadobudlo znepokojujúce rozmery na vnútroštátnej aj medzinárodnej úrovni, najmä pri zohľadnení zvýšeného používania informačných a komunikačných technológií (IKT) deťmi aj páchatelmi, a že predchádzanie takému sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí a boj proti nim vyžaduje medzinárodnú spoluprácu;

berúc do úvahy, že blaho a najlepšie záujmy detí sú základnými hodnotami, ktoré sú spoločné pre všetky členské štáty a musia sa presadzovať bez diskriminácie;

odvolávajúc sa na Akčný plán prijatý na treťom summite hláv štátov a vlád Rady Európy (Varšava 16. – 17. máj 2005), vyzývajúci na vypracovanie opatrení na zastavenie sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania detí;

odvolávajúc sa najmä na odporúčanie výboru ministrov č. R (91) 11 týkajúce sa sexuálneho vykorisťovania, pornografie a prostitúcie detí a mladistvých a obchodovania s nimi a odporúčanie Rec (2001) 16 o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a na Dohovor o počítačovej kriminalite (ETS č. 185), predovšetkým jeho článok 9, ako aj na Dohovor Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi (CETS č. 197);

majúc na zreteli Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (1950, ETS č. 5), revidovanú Európsku sociálnu chartu (1996, ETS č. 163) a Európsky dohovor o výkone práv dieťaťa (1996, ETS č. 160);

majúc taktiež na zreteli Dohovor Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa, predovšetkým jeho článok 34, Opčný protokol o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii, Protokol o prevencii, potláčaní a trestaní obchodovania s ľuďmi, osobitne so ženami a deťmi, dopĺňujúci dohovor Organizácie Spojených národov proti nadnárodnému organizovanému zločinu, ako aj dohovor Medzinárodnej organizácie práce o zákaze a o okamžitých opatreniach na odstránenie najhorších foriem detskej práce;

majúc na zreteli rámcové rozhodnutie Rady Európskej únie o boji proti sexuálnemu vykorisťovaniu detí a detskej pornografii (2004/68/SVV), rámcové rozhodnutie Rady Európskej únie o postavení obetí v trestnom konaní (2001/220/SVV) a rámcové rozhodnutie Rady Európskej únie o boji proti obchodovaniu s ľuďmi (2002/629/SVV);

primerane zohľadňujúc ďalšie relevantné medzinárodné nástroje a programy, najmä Štokholmskú deklaráciu a akčný program prijatý na prvom Svetovom kongrese proti komerčnému sexuálnemu vykorisťovaniu detí (27. 31. august 1996), Jokohamský globálny záväzok prijatý na

druhom Svetovom kongrese proti komerčnému sexuálnemu vykorisťovaniu detí (17. – 20. decembra 2001), Budapešťiansky záväzok a akčný plán prijatý na prípravnej konferencii na druhý Svetový kongres proti komerčnému sexuálnemu vykorisťovaniu detí (20. – 21. novembra 2001), rezolúciu Valného zhromaždenia OSN S-27/2 „Svet vhodný pre deti“ a trojročný program „Budovanie Európy pre deti a s deťmi“ prijatý po 3. summite a uvedený do praxe na konferencii v Monaku (4. 5. apríla 2006);

odhodlaní účinne prispieť k spoločnému cieľu ochrany detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním bez ohľadu na to, kto môže byť páchatelom, a k poskytovaniu pomoci obetiam;

berúc ohľad na potrebu prípravy uceleného medzinárodného nástroja zameraného na preventívne, ochranné a trestnoprávne aspekty boja proti všetkým formám sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania detí a zriadenia osobitného kontrolného mechanizmu,

dohodli sa takto:

Kapitola I – Účel, zásada nediskriminácie a definície

Článok 1 – Účel

1. Účelom tohto dohovoru je
 - a) predchádzať sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí a bojovať proti nemu;
 - b) chrániť práva detských obetí sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania;
 - c) podporovať vnútroštátnu a medzinárodnú spoluprácu proti sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí.
2. Na zabezpečenie účinného vykonávania ustanovení dohovoru zmluvnými stranami tento dohovor vytvára osobitný kontrolný mechanizmus.

Článok 2 – Zásada nediskriminácie

Vykonávanie ustanovení tohto dohovoru zmluvnými stranami, najmä využívanie opatrení na ochranu práv obetí, sa zaručuje bez diskriminácie z akéhokoľvek dôvodu, akým je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, vierovyznanie, politický alebo iný názor, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, narodenie, sexuálna orientácia, zdravotný stav, zdravotné postihnutie alebo iné postavenie.

Článok 3 – Definície

Na účely tohto dohovoru

- a) „dieťa“ označuje každú osobu mladšiu ako 18 rokov;
- b) „sexuálne vykorisťovanie a sexuálne zneužívanie detí“ zahŕňa správanie uvedené v článkoch 18 až 23 tohto dohovoru;
- c) „obeť“ označuje každé dieťa vystavené sexuálnemu vykorisťovaniu alebo sexuálnemu zneužívaniu.

Kapitola II – Preventívne opatrenia

Článok 4 – Zásady

Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na predchádzanie všetkým formám sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania detí a na ochranu detí.

Článok 5 – Nábor, vzdelávanie a zvyšovanie povedomia osôb pracujúcich s deťmi

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby podporila

informovanosť o ochrane a právach detí medzi osobami, ktoré majú pravidelný kontakt s deťmi, v oblasti vzdelávania, zdravotníctva, sociálnej ochrany, justície a orgánov presadzovania práva, ako aj v oblastiach týkajúcich sa športu, kultúry a záujmových činností.

2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že osoby uvedené v odseku 1 majú primerané vedomosti o sexuálnom vykorisťovaní a sexuálnom zneužívaní detí, o prostriedkoch ich odhaľovania a o možnosti uvedenej v článku 12 ods. 1.
3. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia v súlade s vnútroštátnym právom, aby zabezpečila, že podmienky prístupu k profesiám, ktorých vykonávanie predpokladá pravidelný kontakt s deťmi, zaistia, že uchádzači o také profesie nebudú odsúdení za trestný čin sexuálneho vykorisťovania alebo sexuálneho zneužívania detí.

Článok 6 – Vzdelávanie detí

Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že deťom budú počas vzdelávania na prvom a druhom stupni poskytnuté informácie o rizikách sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania, ako aj o prostriedkoch na ich ochranu prispôsobené ich vývinovému štádiu. Tieto informácie poskytnuté v určitých prípadoch v spolupráci s rodičmi sa poskytujú v rámci všeobecných informácií o sexualite a osobitná pozornosť sa venuje rizikovým situáciám, predovšetkým tým, ktoré zahŕňajú použitie nových informačných a komunikačných technológií.

Článok 7 – Preventívne intervenčné programy alebo opatrenia

Každá zmluvná strana zabezpečí, aby osoby, ktoré sa obávajú, že by mohli spáchať akýkoľvek trestný čin stanovený podľa tohto dohovoru, mohli mať prístup, ak je to vhodné, k účinným intervenčným programom alebo opatreniam zameraným na vyhodnotenie a predchádzanie riziku spáchania trestných činov.

Článok 8 – Opatrenia pre verejnosť

1. Každá zmluvná strana podporí alebo zorganizuje kampane na zvyšovanie povedomia určené pre verejnosť, poskytujúce informácie o jave sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania detí a o preventívnych opatreniach, ktoré možno prijať.
2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabránila alebo zakázala šírenie materiálov propagujúcich trestné činy stanovené v súlade s týmto dohovorom.

Článok 9 – Účasť detí, súkromného sektora, médií a občianskej spoločnosti

1. Každá zmluvná strana podporí účasť detí podľa štádia ich vývinu na rozvoji a uskutočňovaní štátnych politík, programov alebo iných iniciatív zaoberajúcich sa bojom proti sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí.
2. Každá zmluvná strana podporí súkromný sektor, najmä sektor informačných a komunikačných technológií, sektor turizmu a cestovného ruchu a bankový a finančný sektor, ako aj občiansku spoločnosť, aby sa zúčastňovali na vypracúvaní a uskutočňovaní politík predchádzania sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí a uplatňovali vnútorné normy prostredníctvom samoregulácie a spoločnej regulácie.
3. Každá zmluvná strana podporí médiá, aby poskytovali vhodné informácie týkajúce sa všetkých aspektov sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania detí s náležitým rešpektovaním nezávislosti médií a slobody tlače.
4. Každá zmluvná strana podporí financovanie vo vhodných prípadoch vrátane tvorby fondov, projektov a programov vykonávaných občianskou spoločnosťou, zameriavajúcich sa na prevenciu a ochranu detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním.

Kapitola III – Špecializované a koordinačné orgány

Článok 10 – Vnútroštátne opatrenia koordinácie a spolupráce

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné opatrenia, aby zabezpečila koordináciu na celoštátnej

alebo miestnej úrovni medzi rôznymi inštitúciami zodpovednými za ochranu, prevenciu a boj proti sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí, predovšetkým v oblasti vzdelávania, zdravotníctva, sociálnych služieb a orgánov presadzovania práva a justičných orgánov.

2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby vytvorila alebo určila
 - a) príslušné nezávislé celoštátne alebo miestne inštitúcie na podporu a ochranu práv dieťaťa a vybavila ich osobitnými zdrojmi a zodpovednosťou;
 - b) mechanizmy na zber údajov alebo kontaktné body na celoštátnej alebo miestnej úrovni v spolupráci s občianskou spoločnosťou na účely pozorovania a hodnotenia javu sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania detí s náležitým ohľadom na požiadavky ochrany osobných údajov.
3. Každá zmluvná strana podporí spoluprácu medzi príslušnými štátnymi orgánmi, občianskou spoločnosťou a súkromným sektorom s cieľom lepšie predchádzať a bojovať proti sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí.

Kapitola IV – Ochranné opatrenia a pomoc obetiam

Článok 11 – Zásady

1. Každá zmluvná strana vytvorí účinné sociálne programy a zriadi multidisciplinárne štruktúry, aby zabezpečila potrebnú podporu obetiam, ich blízkym príbuzným a každej osobe zodpovednej za starostlivosť o ne.
2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zaistila, že ak vek obete nemožno určiť a sú dôvody domnievať sa, že obeť je dieťa, priznajú sa jej počas overovania veku ochranné a podporné opatrenia poskytované deťom.

Článok 12 – Oznamovanie podozrenia o sexuálnom vykorisťovaní alebo sexuálnom zneužívaní

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že pravidlá dôvernosti informácií vyplývajúce z vnútroštátneho právneho poriadku na výkon určitých povolaní nevytvárajú pre odborníkov pracujúcich s deťmi prekážku možnosti oznámiť úradom zodpovedným za ochranu detí každú situáciu, v ktorej majú dostatočné dôvody domnievať sa, že dieťa je obeťou sexuálneho vykorisťovania alebo sexuálneho zneužívania.
2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby povzbudila každú osobu, ktorá vie alebo má podozrenie o sexuálnom vykorisťovaní alebo sexuálnom zneužívaní detí, aby v dobrej viere oznámila tieto skutočnosti príslušným úradom.

Článok 13 – Linky pomoci

Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby povzbudila a podporila zriadenie informačných služieb, akými sú napríklad telefónne alebo internetové linky pomoci na poskytovanie poradenstva volajúcim, a to aj dôverne alebo s náležitým ohľadom na ich anonymitu.

Článok 14 – Pomoc obetiam

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby pomohla obetiam, krátkodobo a dlhodobo, vo fyzickom aj psychosociálnom vyliečení, zotavení a uzdravení. Opatrenia prijaté podľa tohto odseku primerane zohľadnia názory, potreby a záujmy dieťaťa.
2. Každá zmluvná strana prijme pod podmienkou stanovenou vnútroštátnym právnym poriadkom opatrenia na spoluprácu s mimovládnyimi organizáciami, inými príslušnými organizáciami alebo inými prvkami občianskej spoločnosti, ktoré sa zaoberajú pomocou obetiam.
3. Ak sa rodičia alebo osoby, ktoré majú dieťa v osobnej starostlivosti, podieľali na jeho sexuálnom vykorisťovaní alebo sexuálnom zneužívaní, intervenčné postupy pri uplatňovaní článku 11 ods. 1 zahŕňajú
 - možnosť premiestnenia údajného páchatela,
 - možnosť premiestnenia obete z jej rodinného prostredia. Podmienky a trvanie takého premiestnenia sa ustanovia v súlade s najlepším záujmom dieťaťa.

4. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, ktoré zabezpečia, aby osoby, ktoré sú blízke obeti, mohli využívať, ak je to vhodné, terapeutickú pomoc, predovšetkým naliehavú psychologickú starostlivosť.

Kapitola V – Intervenčné programy alebo opatrenia

Článok 15 – Všeobecné zásady

1. Každá zmluvná strana zabezpečí alebo podporí, v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom, účinné intervenčné programy alebo opatrenia určené osobám podľa článku 16 ods. 1 a 2 s cieľom predchádzať a minimalizovať riziká recidívy trestných činov sexuálnej povahy voči deťom. Také programy alebo opatrenia sú dostupné kedykoľvek počas trvania konania, vo väznici alebo mimo nej, v súlade s podmienkami ustanovenými vnútroštátnym právnym poriadkom.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí alebo podporí, v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom, rozvoj partnerstva alebo iných foriem spolupráce medzi príslušnými orgánmi, najmä zdravotníckymi a sociálnymi službami, justičnými orgánmi a inými orgánmi zodpovednými za dohľad nad osobami uvedenými v článku 16 ods. 1 a 2.
3. Každá zmluvná strana zabezpečí, v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom, hodnotenie nebezpečnosti a možných rizík opakovania trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom osobami uvedenými v článku 16 ods. 1 a 2 s cieľom identifikovať vhodné programy a opatrenia.
4. Každá zmluvná strana, v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom, zabezpečí hodnotenie účinnosti uskutočnených programov a opatrení.

Článok 16 – Prijemcovia intervenčných programov a opatrení

1. Každá zmluvná strana, v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom, zabezpečí, aby osoby, voči ktorým sa vedie trestné konanie pre akýkoľvek trestný čin stanovený v súlade s týmto dohovorom, mali prístup k programom alebo opatreniam uvedeným v článku 15 ods. 1 pod podmienkou, že sa neobmedzujú práva obhajoby a požiadavky na spravodlivé a nestranné súdne konanie a nie sú s nimi v rozpore, a najmä s náležitým ohľadom na pravidlá upravujúce zásadu prezumpcie neviny.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom, aby osoby odsúdené pre ktorýkoľvek z trestných činov stanovených v súlade s týmto dohovorom mali prístup k programom alebo opatreniam uvedeným v článku 15 ods. 1.
3. Každá zmluvná strana zabezpečí, v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom, že sa intervenčné programy alebo opatrenia vypracujú alebo prispôbia vývinovým potrebám detí, ktoré spáchali sexuálny trestný čin, vrátane tých, ktoré nedosiahli vek trestnej zodpovednosti, s cieľom zaoberať sa problémami ich sexuálneho správania.

Článok 17 – Informácie a súhlas

1. Každá zmluvná strana zabezpečí, v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom, aby osoby uvedené v článku 16, ktorým boli navrhnuté intervenčné programy alebo opatrenia, boli plne informované o dôvodoch návrhu programu alebo opatrenia a aby súhlasili s programom alebo opatrením na základe plnej znalosti všetkých skutočností.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom, aby osoby, ktorým boli navrhnuté intervenčné programy alebo opatrenia, mohli tieto odmietnuť, a v prípade odsúdených osôb, aby boli oboznámené s možnými následkami, ktoré môže mať odmietnutie.

Kapitola VI – Trestné právo hmotné

Článok 18 – Sexuálne zneužívanie

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že nasledujúce úmyselné konanie je trestné:
 - a) sexuálne aktivity s dieťaťom, ktoré podľa príslušných ustanovení vnútroštátneho právneho

poriadku nedosiahlo právom stanovený vek na sexuálne konanie;

- b) sexuálne aktivity s dieťaťom, ak sa
 - používa nátlak, sila alebo hrozby, alebo
 - zneužíva uznávaná pozícia dôvery, autorita alebo vplyv na dieťa vrátane rodiny, alebo
 - zneužíva osobitne zraniteľná situácia dieťaťa, predovšetkým z dôvodu mentálneho alebo fyzického postihnutia alebo z dôvodu jeho odkázanosti.
- 2. Na účel odseku 1 každá strana určí vek, pod ktorého hranicou je sexuálne konanie s dieťaťom zakázané.
- 3. Ustanovenia odseku 1 písm. a) nemajú za cieľ vzťahovať sa na dobrovoľné sexuálne konanie medzi maloletými.

Článok 19 – Trestné činy týkajúce sa detskej prostitúcie

- 1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že nasledujúce úmyselné konanie je trestné:
 - a) získavanie dieťaťa na prostitúciu alebo spôsobenie, že dieťa sa prostitúcie zúčastní;
 - b) nútenie dieťaťa do prostitúcie alebo získavanie prospechu z prostitúcie, alebo iné spôsoby vykorisťovania dieťaťa na také účely;
 - c) využívanie detskej prostitúcie.
- 2. Na účely tohto článku pojem „detská prostitúcia“ znamená skutočnosť, že dieťa sa využíva na sexuálne konanie za peňažnú alebo inú formu odmeny alebo protiplnenia, alebo prisľub bez ohľadu na to, či sa táto platba, sľub alebo zvýhodnenie poskytuje dieťaťu alebo tretej osobe.

Článok 20 – Trestné činy týkajúce sa detskej pornografie

- 1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že nasledujúce úmyselné konanie, ak nie je povolené, je trestné:
 - a) výroba detskej pornografie;
 - b) poskytovanie alebo sprístupňovanie detskej pornografie;
 - c) distribúcia alebo prenos detskej pornografie;
 - d) obstaranie detskej pornografie pre seba alebo pre inú osobu;
 - e) držba detskej pornografie;
 - f) vedomé získavanie prístupu cez informačné alebo komunikačné technológie k detskej pornografii.
- 2. Na účely tohto článku pojem „detská pornografia“ znamená každý materiál, ktorý vizuálne zobrazuje dieťa zúčastňujúce sa na skutočnom alebo simulovanom zreteľne sexuálnom konaní, alebo iné zobrazenie detských pohlavných orgánov primárne na sexuálne účely.
- 3. Každá zmluvná strana si môže vyhradiť právo neuplatniť, úplne alebo čiastočne, odsek 1 písm. a) a e) na výrobu a držbu pornografického materiálu
 - pozostávajúceho výlučne zo simulovaných zobrazení alebo realistických obrázkov neexistujúceho dieťaťa;
 - zahrnujúce deti, ktoré dosiahli vek stanovený článkom 18 ods. 2, keď také zobrazenia sú vytvárané alebo držané s ich súhlasom a výhradne na ich súkromné použitie.
- 4. Každá zmluvná strana si môže vyhradiť právo neuplatniť, úplne alebo čiastočne, odsek 1 písm. f).

Článok 21 – Trestné činy týkajúce sa účasti dieťaťa na pornografických vystúpeniach

- 1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že nasledujúce úmyselné konanie je trestné:
 - a) získavanie dieťaťa na účasť v pornografických vystúpeniach alebo spôsobenie, že dieťa sa na takých vystúpeniach zúčastní;
 - b) nútenie dieťaťa na účasť v pornografických vystúpeniach alebo získavanie prospechu z nich, či iné vykorisťovanie dieťaťa na také účely;

- c) vedomé navštevovanie pornografických vystúpení zahrnujúce účasť detí.
2. Každá zmluvná strana si môže vyhradiť právo obmedziť uplatnenie odseku 1c) na prípady, pri ktorých boli deti získané alebo donútené v súlade s odsekom 1 písm. a) alebo b).

Článok 22 – Ohrozovanie mravnosti detí

Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby postihovala ako trestný čin úmyselné spôsobenie toho, že dieťa, ktoré nedosiahlo vek stanovený v článku 18 ods. 2, bolo svedkom sexuálneho zneužívania alebo sexuálneho konania, a to aj vtedy, ak sa ho nezúčastnilo.

Článok 23 – Navádzanie detí na sexuálne účely

Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby postihovala ako trestný čin úmyselný návrh dospelej osoby stretnúť sa s dieťaťom, ktoré nedosiahlo vek podľa článku 18 ods. 2, prostredníctvom informačných a komunikačných technológií s cieľom spáchať na ňom trestný čin podľa článku 18 ods. 1 písm. a) alebo článku 20 ods. 1 písm. a), ak po tomto návrhu nasledovali skutočné úkony vedúce k takému stretnutiu.

Článok 24 – Napomáhanie alebo navádzanie a pokus

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby ustanovila napomáhanie alebo navádzanie na spáchanie akéhokoľvek trestného činu ustanoveného v súlade s týmto dohovorom ako trestný čin, ak bol spáchaný úmyselne.
2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby ustanovila pokus spáchať trestné činy ustanovené v súlade s týmto dohovorom ako trestné činy, ak boli spáchané úmyselne.
3. Každá zmluvná strana si môže vyhradiť právo neuplatniť, úplne alebo čiastočne, odsek 2 na trestné činy ustanovené v súlade s článkom 20 ods. 1 písm. b), d), e) a f), článkom 21 ods. 1 písm. c), článkami 22 a 23.

Článok 25 – Právomoc

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby ustanovila právomoc nad trestnými činmi stanovenými v súlade s týmto dohovorom, ak sú spáchané
 - a) na jej území alebo
 - b) na palube lode plávajúcej pod vlajkou tejto strany, alebo
 - c) na palube lietadla registrovaného podľa právneho poriadku tejto strany, alebo
 - d) jej občanom, alebo
 - e) osobou, ktorá má obvyklý pobyt na jej území.
2. Každá zmluvná strana sa musí snažiť prijať potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby ustanovila svoju právomoc nad akýmkoľvek trestným činom ustanoveným v súlade s týmto dohovorom, ak bol spáchaný proti jej občanovi alebo osobe, ktorá má obvyklý pobyt na jej území.
3. Každá zmluvná strana si môže pri podpise alebo uložení ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy vyhradiť právo neuplatňovať alebo uplatňovať iba v osobitných prípadoch alebo pod určitou podmienkou pravidlá o právomoci podľa odseku 1 písm. e) tohto článku.
4. Na stíhanie trestných činov ustanovených v súlade s článkami 18, 19, 20 ods. 1 písm. a) a článkom 21 ods. 1 písm. a) a b) tohto dohovoru každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že jej právomoc týkajúca sa odseku 1 písm. d) nebude podmienená skutočnosťou, že činy sú trestné na území, kde boli spáchané.
5. Každá zmluvná strana si môže pri podpise alebo uložení ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy vyhradiť právo obmedziť uplatňovanie odseku 4 tohto článku vo vzťahu k trestným činom ustanoveným podľa článku 18 ods. 1 písm. b) druhej a tretej odrážky na prípady, keď má jej

občan obvyklý pobyt na jej území.

6. Na stíhanie trestných činov ustanovených v súlade s článkami 18, 19, 20 ods. 1 písm. a) a článkom 21 tohto dohovoru každá strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že jej právomoc týkajúca sa odseku 1 písm. d) a e) nepodlieha podmienke, že stíhanie možno začať iba na základe oznámenia obete alebo štátu, na ktorého území bol trestný čin spáchaný.
7. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby ustanovila právomoc nad trestnými činmi ustanovenými v súlade s týmto dohovorom v prípadoch, ak sa údajný páchateľ nachádza na jej území a nevydá ho inej strane výlučne na základe jeho občianstva.
8. Ak má viac strán právomoc nad údajným trestným činom ustanoveným v súlade s týmto dohovorom, zúčastnené strany vo vhodných prípadoch konzultujú s cieľom určiť, ktorý štát je najvhodnejší na trestné stíhanie.
9. Bez vplyvu na všeobecné normy medzinárodného práva tento dohovor nevylučuje žiadnu trestnú právomoc vykonávanú stranou v súlade s jej vnútroštátnym právnym poriadkom.

Článok 26 – Zodpovednosť právnických osôb

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na založenie zodpovednosti právnickej osoby za trestný čin ustanovený v súlade s týmto dohovorom, ktorý v jej prospech spáchala fyzická osoba samostatne alebo ako súčasť orgánu tejto právnickej osoby a ktorá má vedúce postavenie v rámci tejto právnickej osoby na základe
 - a) oprávnenia zastupovať právnickú osobu;
 - b) oprávnenia prijímať rozhodnutia v mene právnickej osoby;
 - c) oprávnenia vykonávať kontrolu v rámci právnickej osoby.
2. Každá zmluvná strana prijme, okrem prípadov už vymedzených v odseku 1, legislatívne a iné opatrenia potrebné na ustanovenie zodpovednosti právnickej osoby v prípade, keď nedostatočný dohľad alebo kontrola zo strany fyzickej osoby uvedenej v odseku 1 umožnili spáchanie trestného činu ustanoveného podľa tohto dohovoru v prospech tejto právnickej osoby fyzickou osobou, ktorá koná v rámci poverenia tejto právnickej osoby.
3. V závislosti od právnych zásad zmluvnej strany môže byť zodpovednosť právnickej osoby trestnoprávna, občianskoprávna alebo správna.
4. Taká zodpovednosť nemá vplyv na trestnoprávnu zodpovednosť fyzických osôb, ktoré spáchali trestný čin.

Článok 27 – Sankcie a opatrenia

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa trestné činy ustanovené v súlade s týmto dohovorom trestali účinnými, primeranými a odradzujúcimi sankciami s prihliadnutím na ich závažnosť. Tieto sankcie zahŕňajú tresty odňatia slobody, ktoré môžu viesť k extradícii.
2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby právnické osoby zodpovedné v súlade s článkom 26 podliehali účinným, primeraným a odradzujúcim sankciám, ktoré zahŕňajú peňažné trestnoprávne alebo netrestné pokuty a môžu zahŕňať ďalšie opatrenia, najmä
 - a) vylúčenie z nároku na verejnú podporu alebo pomoc;
 - b) dočasné alebo trvalé vylúčenie z vykonávania obchodnej činnosti;
 - c) uloženie súdneho dohľadu;
 - d) súdne nariadené zrušenie.
3. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby
 - a) zabezpečila zaistenie alebo konfiškáciu
 - tovarov, písomností alebo iných nástrojov použitých na spáchanie trestného činu alebo napomáhajúcich jeho spáchanie, ustanovených v súlade s týmto dohovorom;
 - výnosov z takých činov alebo majetku, ktorého hodnota zodpovedá takým výnosom;

- b) umožnila dočasné alebo trvalé uzavretie zariadenia používaného na vykonávanie trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom bez ujmy na právach tretích osôb, nadobudnutých v dobrej viere, alebo zakázala páchateľovi dočasne alebo natrvalo výkon profesijnej alebo dobrovoľnej činnosti zahrnujúcej kontakt s deťmi, v ktorej priebehu bol spáchaný trestný čin.
4. Každá zmluvná strana môže prijať iné opatrenia v súvislosti s páchateľmi, napríklad odňatie rodičovských práv alebo kontrolu odsúdených osôb, alebo dohľad nad nimi.
5. Každá zmluvná strana môže určiť, že výnosy z trestného činu alebo majetok skonfiškovaný v súlade s týmto článkom sa môžu prideliť do osobitného fondu na financovanie programov prevencie alebo pomoci obetiam ktoréhokoľvek z trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom.

Článok 28 – Príťažujúce okolnosti

Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že nasledujúce okolnosti, ktoré ešte netvoría podstatné znaky trestného činu, sa môžu v súlade s príslušnými ustanoveniami vnútroštátneho právneho poriadku zohľadniť ako príťažujúce okolnosti pri rozhodovaní o trestoch vo vzťahu k trestným činom ustanoveným v súlade s týmto dohovorom:

- a) trestný čin vážne poškodil fyzické alebo duševné zdravie obete;
- b) trestnému činu predchádzalo alebo ho sprevádzalo mučenie alebo závažné násilie;
- c) trestný čin bol spáchaný voči zvlášť zraniteľnej obeti;
- d) trestný čin bol spáchaný členom rodiny, osobou bývajúcou s dieťaťom alebo osobou zneužívajúcou svoje postavenie;
- e) trestný čin bol spáchaný niekoľkými ľuďmi konajúcimi spoločne;
- f) trestný čin bol spáchaný v rámci zločineckej organizácie;
- g) páchateľ bol už predtým odsúdený za trestné činy rovnakej povahy.

Článok 29 – Predchádzajúce odsúdenia

Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila možnosť zohľadniť konečné odsúdenie prijaté inou stranou vo vzťahu k trestným činom ustanoveným v súlade s týmto dohovorom pri ukladaní trestov.

Kapitola VII – Vyšetrovanie, trestné stíhanie a procesné právo

Článok 30 – Zásady

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že vyšetrovanie alebo trestné konanie sa vykonávajú v súlade s najlepšimi záujmami dieťaťa a pri rešpektovaní práv dieťaťa.
2. Každá zmluvná strana prijme ochranný prístup vo vzťahu k obetiam zabezpečením toho, aby vyšetrovanie alebo trestné konanie nezhoršili prežitú traumatu dieťaťa, a že popri reakcii trestného súdnictva sa poskytuje pomoc, ak je to vhodné.
3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa vyšetrovanie a trestné konanie považovali za prednostné a vykonali sa bez neodôvodneného odkladu.
4. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby opatrenia použiteľné podľa tejto kapitoly nemali vplyv na práva obhajoby a na požiadavky na spravodlivé a nestranné súdne konanie v súlade s článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
5. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia v súlade so základnými zásadami vnútroštátneho právneho poriadku, aby
- zabezpečila účinné vyšetrovanie a trestné stíhanie trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom poskytujúce, ak je to vhodné, možnosť utajených operácií;
 - umožnila jednotkám alebo vyšetrovacím orgánom identifikovať obeť trestných činov

ustanovených v súlade s článkom 20, najmä skúmaním materiálov detskej pornografie, akými sú fotografie a audiovizuálne nahrávky prenesené alebo sprístupnené používaním informačných alebo komunikačných technológií.

Článok 31 – Všeobecné ochranné opatrenia

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na ochranu práv a záujmov obetí vrátane ich osobitných potrieb ako svedkov vo všetkých štádiách vyšetrovania a trestného konania, najmä
 - a) poskytovaním informácií o ich právach a službách, ktoré sú im k dispozícii, okrem prípadov, ak si neželajú poskytnutie takých informácií, o postupe vo veci ich podania, o postupe vo veci ich trestného oznámenia, o trovách konania, o všeobecnom priebehu vyšetrovania alebo konania a o ich postavení v ňom, ako aj o výsledku ich prípadov,
 - b) zabezpečením aspoň v prípadoch, v ktorých obeť a ich rodiny môžu byť ohrozené, možnosti ich informovania, ak je to potrebné, ak je stíhaná alebo odsúdená osoba dočasne alebo trvalo prepustená,
 - c) umožnením, aby spôsobom, ktorý je v súlade s procesnými pravidlami vnútroštátneho právneho poriadku, boli vypočutí, mohli predkladať dôkazy a vybrať si spôsob vyjadrenia svojich názorov, potrieb a obáv, a to priamo alebo prostredníctvom sprostredkovateľa, a aby tieto boli náležite zohľadnené,
 - d) poskytovaním vhodných podporných služieb tak, aby ich práva a záujmy boli riadne uplatňované a brané do úvahy,
 - e) ochranou ich súkromia, ich identity a ich podoby a prijatím opatrení v súlade s vnútroštátnym právnym poriadkom na predchádzanie verejnému šíreniu každej informácie, ktorá by mohla viesť k ich identifikácii,
 - f) zabezpečením ich bezpečnosti, ako aj bezpečnosti ich rodiny a svedkov v ich prospech pred zavražďovaním, odplatou a opakovanou viktimizáciou,
 - g) zabezpečením, aby sa obeť vyhli kontaktu s páchatelmi na súde a v priestoroch orgánov presadzovania práva, ak príslušné orgány nerozhodnú inak v najlepšom záujme dieťaťa alebo ak si taký kontakt vyžaduje vyšetrovanie alebo trestné konanie.
2. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby obeť mali prístup k informáciám o príslušných justičných alebo správnych konaniach, a to už od prvého kontaktu s príslušnými orgánmi.
3. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby obeť mali prístup k právnej pomoci, v opodstatnených prípadoch bezplatne, ak môžu mať postavenie účastníkov trestného konania.
4. Každá zmluvná strana zabezpečí pre justičné orgány možnosť ustanoviť osobitného zástupcu pre obeť, ak podľa vnútroštátneho právneho poriadku táto obeť môže mať postavenie účastníka trestného konania a ak nositelia rodičovských práv a povinností sú vylúčení zo zastupovania dieťaťa v takom konaní v dôsledku kolízie záujmov medzi nimi a obťou.
5. Každá zmluvná strana zabezpečí pre skupiny, nadácie, združenia, vládne alebo mimovládne organizácie legislatívnymi alebo inými opatreniami, v súlade s podmienkami stanovenými vnútroštátnym právnym poriadkom, možnosť podporovať obeť a/alebo im pomáhať s ich súhlasom v priebehu trestného konania týkajúceho sa trestných činov stanovených podľa tohto dohovoru.
6. Každá zmluvná strana zabezpečí, aby sa poskytnutie informácií obeť v súlade s ustanoveniami tohto článku vykonalo spôsobom zohľadňujúcim ich vek a vyspelosť a v jazyku, ktorému rozumejú.

Článok 32 – Začatie konania

Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom nebude závislé od podania správy alebo trestného oznámenia obťou a že konanie môže pokračovať aj v prípade, ak obeť svoje tvrdenia odvolá.

Článok 33 – Premlčanie

Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že lehota premlčania na začatie stíhania trestných činov ustanovených v súlade s článkami 18, 19 ods. 1 písm. a) a b) a článkom 21 ods. 1 písm. a) a b) bude trvať dostatočný čas na to, aby umožňovala účinné začatie trestného stíhania po tom, ako obeť dovŕšila plnoletosť, a ktorá je primeraná závažnosti takého trestného činu.

Článok 34 – Vyšetrovanie

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa osoby, jednotky alebo služby poverené vyšetrovaním špecializovali na oblasť boja proti sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí alebo aby tieto osoby boli školené na tento účel. Takým jednotkám alebo službám sa poskytnú primerané finančné zdroje.
2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby pochybnosti o skutočnom veku obete nebránili začatiu trestného vyšetrovania.

Článok 35 – Rozhovory s dieťaťom

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že
 - a) rozhovory s dieťaťom sa uskutočnia bez zbytočného odkladu od oznámenia skutočností príslušným orgánom,
 - b) rozhovory s dieťaťom sa podľa potreby uskutočnia v priestoroch navrhnutých alebo prispôbených na tento účel,
 - c) rozhovory s dieťaťom vykonávajú na tento účel vyškolení odborníci,
 - d) rovnaké osoby, ak je to možné a vhodné, vykonávajú všetky rozhovory s dieťaťom,
 - e) počet rozhovorov je obmedzený v čo najväčšej miere a v nevyhnutnom rozsahu na účely trestného konania,
 - f) dieťa môže sprevádzať jeho právny zástupca alebo, ak je to vhodné, dospelá osoba, ktorú si vyberie, okrem prípadov, ak bolo prijaté odôvodnené rozhodnutie voči takej osobe, ktoré to neumožňuje.
2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa zo všetkých rozhovorov s obeťou alebo prípadne so svedkom – dieťaťom mohli vyhotoviť videozáznamy a aby tieto videozáznamy rozhovorov mohli byť prípustné ako dôkaz v súdnom konaní v súlade s vnútroštátnym právnymi predpismi.
3. Ak nemožno určiť vek obete a existujú dôvody domnievať sa, že obeťou je dieťa, opatrenia stanovené v odsekoch 1 a 2 sa uplatnia do overenia jeho veku.

Článok 36 – Trestné súdne konanie

1. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia s náležitým ohľadom na pravidlá upravujúce nezávislosť právnych profesií, ktoré zabezpečia, aby školenie o právach detí a o sexuálnom vykorisťovaní a sexuálnom zneužívaní detí bolo dostupné v prospech všetkých osôb zúčastnených na konaní, najmä sudcov, prokurátorov a právnych zástupcov.
2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, aby zabezpečila, že v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi
 - a) sudca môže nariadiť, aby sa pojednávanie uskutočnilo bez prítomnosti verejnosti,
 - b) obeť možno vypočuť v súdnej sieni bez toho, aby bola prítomná, predovšetkým s použitím vhodných komunikačných technológií.

Kapitola VIII – Zaznamenávanie a uchovávanie údajov

Článok 37 – Zaznamenávanie a uchovávanie údajov o odsúdených páchateloch sexuálnych trestných činov

1. Na účely prevencie a trestného stíhania páchatelov trestných činov ustanovených v súlade

s týmto dohovorom každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zhromažďovanie a uchovávanie údajov týkajúcich sa identity a genetického profilu (DNA) osôb odsúdených za trestné činy ustanovené v súlade s týmto dohovorom a v súlade s príslušnými ustanoveniami o ochrane osobných údajov a ďalšími príslušnými pravidlami a zárukami stanovenými vnútroštátnym právnym poriadkom.

2. Každá zmluvná strana pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe oznámi generálnemu tajomníkovi Rady Európy názov a sídlo jedného vnútroštátneho orgánu zodpovedného na účely odseku 1.
3. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia na zabezpečenie toho, aby informácie uvedené v odseku 1 mohli byť zasielané príslušnému orgánu inej zmluvnej strany v súlade s podmienkami ustanovenými vo vnútroštátnom právnom poriadku a príslušnými medzinárodnými nástrojmi.

Kapitola IX – Medzinárodná spolupráca

Článok 38 – Základné zásady a opatrenia medzinárodnej spolupráce

1. Zmluvné strany navzájom spolupracujú v súlade s ustanoveniami tohto dohovoru a s použitím príslušných medzinárodných a regionálnych nástrojov, dojednaní prijatých na základe zákona alebo vzájomnosti a vnútroštátnych zákonov v čo najširšom možnom rozsahu na účely
 - a) predchádzania a boja proti sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí;
 - b) ochrany a poskytovania pomoci obetiam;
 - c) vyšetrovania a trestného stíhania týkajúceho sa trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom.
2. Každá zmluvná strana prijme potrebné legislatívne a iné opatrenia, ktoré zabezpečia, že obe trestných činov ustanovených v súlade s týmto dohovorom na území inej zmluvnej strany ako tej, v ktorej majú pobyt, môžu urobiť podanie príslušnému orgánu v štáte ich pobytu.
3. Ak zmluvná strana, ktorá vzájomnú právnu pomoc v trestných veciach alebo vydanie podmieňuje existenciou zmluvy, dostane žiadosť o právnu pomoc v trestných veciach alebo žiadosť o extradíciu od zmluvnej strany, s ktorou nemá uzatvorenú takú zmluvu, môže považovať tento dohovor za právny základ vzájomnej právnej pomoci v trestných veciach alebo vydanie vo vzťahu k trestným činom ustanoveným v súlade s týmto dohovorom.
4. Každá zmluvná strana sa pokúsi integrovať, ak to je vhodné, prevenciu a boj proti sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí do programov rozvojovej pomoci poskytovanej tretím štátom.

Kapitola X – Kontrolný mechanizmus

Článok 39 – Výbor zmluvných strán

1. Výbor zmluvných strán tvoria zástupcovia zmluvných strán dohovoru.
2. Výbor zmluvných strán zvoláva generálny tajomník Rady Európy. Prvé zasadnutie sa uskutoční do jedného roka po nadobudnutí platnosti tohto dohovoru pre desiateho signatára, ktorý ho ratifikuje. Následne sa stretne vždy, keď o to požiada aspoň 1/3 zmluvných strán alebo generálny tajomník.
3. Výbor zmluvných strán prijíma svoj rokovací poriadok.

Článok 40 – Ostatní zástupcovia

1. Parlamentné zhromaždenie Rady Európy, komisár pre ľudské práva, Európsky výbor pre problémy kriminality (CDPC), ako aj ostatné príslušné medzivládne výbory Rady Európy vymenujú svojho zástupcu do Výboru zmluvných strán.
2. Výbor ministrov môže požiadať ostatné orgány Rady Európy, aby vymenovali svojho zástupcu do výboru zmluvných strán po konzultácii s ním.
3. Zástupcom občianskej spoločnosti, a najmä mimovládnych organizácií, môže byť priznané postavenie pozorovateľov výboru zmluvných strán na základe postupu stanoveného príslušnými pravidlami Rady Európy.

4. Zástupcovia vymenovaní podľa odsekov 1 až 3 sa zúčastňujú zasadnutí výboru zmluvných strán bez práva hlasovať.

Článok 41 – Funkcie výboru zmluvných strán

1. Výbor zmluvných strán sleduje vykonávanie tohto dohovoru. Rokovací poriadok určí postup hodnotenia vykonávania tohto dohovoru.
2. Výbor zmluvných strán uľahčuje zber, analýzu a výmenu informácií, skúseností a dobrej praxe medzi štátmi s cieľom zdokonaľiť ich schopnosť predchádzať a bojovať proti sexuálnemu vykorisťovaniu a sexuálnemu zneužívaniu detí.
3. Ak je to vhodné, výbor zmluvných strán tiež
 - a) uľahčuje účinné používanie a vykonávanie tohto dohovoru vrátane identifikácie akýchkoľvek problémov s tým spojených a účinkov každého vyhlásenia alebo výhrady urobenej podľa tohto dohovoru;
 - b) vyjadruje názor na akúkoľvek otázku týkajúcu sa uplatňovania tohto dohovoru a uľahčuje výmenu informácií o významnom právnom, politickom alebo technologickom pokroku.
4. Výboru zmluvných strán pri vykonávaní úloh podľa tohto článku pomáha sekretariát Rady Európy.
5. Európsky výbor pre problémy kriminality (CDPC) je pravidelne informovaný o činnostiach uvedených v tomto článku ods. 1, 2, 3.

Kapitola XI – Vzťah k ostatným medzinárodným nástrojom

Článok 42 – Vzťah k dohovoru OSN o právach dieťaťa a k jeho Opčnému protokolu o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii

Tento dohovor nemá vplyv na práva a záväzky vyplývajúce z ustanovení Dohovoru Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa a jeho opčného protokolu o predaji detí, detskej prostitúcii a detskej pornografii a jeho cieľom je posilnenie ochrany, ktorú poskytujú, a rozvíjanie a doplnenie štandardov v nich obsiahnutých.

Článok 43 – Vzťah k ostatným medzinárodným nástrojom

1. Tento dohovor nemá vplyv na práva a záväzky vyplývajúce z ustanovení ostatných medzinárodných nástrojov, ktorých zmluvné strany tohto dohovoru sú alebo sa stanú stranami a ktoré obsahujú ustanovenia o záležitostiach upravených týmto dohovorom a ktoré zabezpečujú väčšiu ochranu a pomoc pre detské obete sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania.
2. Zmluvné strany dohovoru môžu medzi sebou uzatvárať dvojstranné alebo mnohostranné dohody o veciach upravených týmto dohovorom s cieľom doplniť alebo posilniť jeho ustanovenia alebo uľahčiť uplatnenie zásad, ktoré sú v ňom zakotvené.
3. Zmluvné strany, ktoré sú členmi Európskej únie, vo vzájomných vzťahoch používajú ustanovenia komunitárneho práva a práva Európskej únie v rozsahu, v ktorom predpisy komunitárneho práva a európskeho práva upravujú konkrétnu dotknutú oblasť a sú použiteľné na konkrétny prípad bez vplyvu/ohľadu na predmet a účel tohto dohovoru a bez ohľadu na jeho úplné uplatňovanie vo vzťahu k ostatným zmluvným stranám.

Kapitola XII – Dodatky k dohovoru

Článok 44 – Zmeny

1. Každý návrh na zmenu tohto dohovoru predložený zmluvnou stranou sa oznámi generálnemu tajomníkovi Rady Európy, ktorý ho postúpi členským štátom Rady Európy, každému signatárovi, každému zmluvnému štátu, Európskemu spoločenstvu, každému štátu, ktorý bol prizvaný podpísať tento dohovor v súlade s ustanoveniami článku 45 ods. 1, a každému štátu prizvanému pristúpiť k tomuto dohovoru v súlade s ustanoveniami článku 46 ods. 1.
2. Každá zmena navrhnutá zmluvnou stranou sa oznámi Európskemu výboru pre problémy

kriminality (CDPC), ktorý predloží výboru ministrov svoje stanovisko k navrhovanej zmene.

3. Výbor ministrov posúdi navrhovanú zmenu a stanovisko predložené Európskym výborom pre problémy kriminality (CDPC) a po konzultácii s nečlenskými štátmi tohto dohovoru môže zmenu schváliť.
4. Text každej zmeny schválenej výborom ministrov podľa tohto článku ods. 3 sa zašle zmluvným stranám na prijatie.
5. Každá zmena schválená podľa tohto článku ods. 3 nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí jedného mesiaca odo dňa, keď všetky zmluvné strany informovali generálneho tajomníka o jej prijatí.

Kapitola XIII – Záverečné ustanovenia

Článok 45 – Podpis a nadobudnutie platnosti

1. Tento dohovor je otvorený na podpis všetkým členským štátom Rady Európy, nečlenským štátom, ktoré sa podieľali na jeho vypracovaní, ako aj Európskemu spoločenstvu.
2. Tento dohovor podlieha ratifikácii, prijatiu alebo schváleniu. Ratifikačné listiny, listiny o prijatí alebo schválení sa uložia u generálneho tajomníka Rady Európy.
3. Tento dohovor nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa, keď piati signatári vrátane najmenej troch členských štátov Rady Európy vyjadria svoj súhlas byť viazaní týmto dohovorom v súlade s ustanoveniami predchádzajúceho odseku.
4. Vo vzťahu ku každému štátu uvedenému v odseku 1 alebo Európskemu spoločenstvu, ktoré vyjadria svoj súhlas byť viazané dohovorom neskôr, nadobudne dohovor platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa uloženia ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo schválení.

Článok 46 – Pristúpenie k dohovoru

1. Po nadobudnutí platnosti tohto dohovoru môže výbor ministrov Rady Európy po konzultácii so zmluvnými stranami dohovoru a získaní ich jednomyselného súhlasu prizvať každý akýkoľvek nečlenský štát Rady Európy, ktorý sa nezúčastnil na vypracovaní dohovoru, aby pristúpil k tomuto dohovoru na základe rozhodnutia prijatého väčšinou ustanovenou v článku 20 písm. d) Štatútu Rady Európy a jednomyseľnej voľby zástupcov zmluvných štátov oprávnených zasadať vo výbore ministrov.
2. Vo vzťahu ku každému pristupujúcemu štátu dohovor nadobudne platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa uloženia listiny o prístupe u generálneho tajomníka Rady Európy.

Článok 47 – Územná pôsobnosť

1. Každý štát alebo Európske spoločenstvo môže pri podpise alebo pri uložení svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe určiť územie alebo územia, na ktoré sa dohovor uplatní.
2. Každá zmluvná strana môže kedykoľvek neskôr vyhlásením adresovaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy rozšíriť pôsobnosť tohto dohovoru na akékoľvek iné územie uvedené vo vyhlásení, za ktorého medzinárodné vzťahy zodpovedá alebo v mene ktorého je oprávnená preberať záväzky. Vo vzťahu k takému územiu nadobudne dohovor platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa doručenia vyhlásenia generálnemu tajomníkovi.
3. Každé vyhlásenie urobené podľa predchádzajúcich dvoch odsekov možno odvolať vo vzťahu ku ktorémukoľvek územiu označenému v tomto vyhlásení oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Odvolanie nadobúda platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa doručenia oznámenia generálnemu tajomníkovi.

Článok 48 – Výhrady

Okrem výhrad, ktorých uplatnenie je výslovne ustanovené, nemožno urobiť výhradu k žiadnemu

z ustanovení tohto dohovoru. Každú výhradu možno kedykoľvek odvolať.

Článok 49 – Výpoveď

1. Každá zmluvná strana môže kedykoľvek vypovedať tento dohovor oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Rady Európy.
2. Výpoveď nadobúda platnosť prvým dňom mesiaca nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov odo dňa doručenia oznámenia generálnemu tajomníkovi.

Článok 50 – Oznámenie

Generálny tajomník Rady Európy informuje členské štáty Rady Európy, každý signatársky štát, každú zmluvnú stranu, Európske spoločenstvo, každý štát prizvaný na podpis tohto dohovoru v súlade s ustanoveniami článku 45 a každý štát prizvaný na pristúpenie k tomuto dohovoru v súlade s ustanoveniami článku 46 o

- a) každom podpise;
- b) uložení každej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí, schválení alebo prístupe;
- c) každom dátume nadobudnutia platnosti tohto dohovoru podľa článkov 45 a 46;
- d) každej zmene prijatej v súlade s článkom 44 a o dátume nadobudnutia platnosti takej zmeny;
- e) každej výhrade podľa článku 48;
- f) každom vypovedaní urobenom v súlade s ustanoveniami článku 49;
- g) každom inom úkone, oznámení alebo korešpondencii týkajúcej sa tohto dohovoru.

Na dôkaz toho podpísaní, riadne na to splnomocnení, podpísali tento dohovor.

Dané na Lanzarote 25. októbra 2007 v anglickom a francúzskom jazyku, pričom obe znenia majú rovnakú platnosť, v jednom vyhotovení, ktoré sa uloží v archívoch Rady Európy. Generálny tajomník Rady Európy zašle overené kópie každému členskému štátu Rady Európy, nečlenským štátom, ktoré sa zúčastnili na vypracovaní tohto dohovoru, Európskemu spoločenstvu a každému štátu prizvanému pristúpiť k tomuto dohovoru.

**Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation
and Sexual Abuse**

Lanzarote, 25.X.2007

Preamble

The member States of the Council of Europe and the other signatories hereto;

Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve a greater unity between its members;

Considering that every child has the right to such measures of protection as are required by his or her status as a minor, on the part of his or her family, society and the State;

Observing that the sexual exploitation of children, in particular child pornography and prostitution, and all forms of sexual abuse of children, including acts which are committed abroad, are destructive to children's health and psycho-social development;

Observing that the sexual exploitation and sexual abuse of children have grown to worrying proportions at both national and international level, in particular as regards the increased use by both children and perpetrators of information and communication technologies (ICTs), and that preventing and combating such sexual exploitation and sexual abuse of children require international co-operation;

Considering that the well-being and best interests of children are fundamental values shared by all member States and must be promoted without any discrimination;

Recalling the Action Plan adopted at the 3rd Summit of Heads of State and Governments of the Council of Europe (Warsaw, 16-17 May 2005), calling for the elaboration of measures to stop sexual exploitation of children;

Recalling in particular the Committee of Ministers Recommendation No. R (91) 11 concerning sexual exploitation, pornography and prostitution of, and trafficking in, children and young adults, Recommendation Rec(2001)16 on the protection of children against sexual exploitation, and the Convention on Cybercrime (ETS No. 185), especially Article 9 thereof, as well as the Council of Europe Convention on Action against Trafficking in Human Beings (CETS No. 197);

Bearing in mind the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (1950, ETS No. 5), the revised European Social Charter (1996, ETS No. 163), and the European Convention on the Exercise of Children's Rights (1996, ETS No. 160);

Also bearing in mind the United Nations Convention on the Rights of the Child, especially Article 34 thereof, the Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, as well as the International Labour Organization Convention concerning the Prohibition and Immediate Action for the Elimination of the Worst Forms of Child Labour;

Bearing in mind the Council of the European Union Framework Decision on combating the sexual exploitation of children and child pornography (2004/68/JHA), the Council of the European Union Framework Decision on the standing of victims in criminal proceedings (2001/220/JHA), and the Council of the European Union Framework Decision on combating trafficking in human beings (2002/629/JHA);

Taking due account of other relevant international instruments and programmes in this field, in particular the Stockholm Declaration and Agenda for Action, adopted at the 1st World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (27-31 August 1996), the Yokohama Global Commitment adopted at the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (17-20 December 2001), the Budapest Commitment and Plan of Action, adopted at the preparatory Conference for the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (20-21 November 2001), the United Nations General Assembly Resolution S-27/2 "A world fit for children" and the three-year programme "Building a Europe for and with children", adopted following the 3rd Summit and launched by the Monaco Conference (4-5 April 2006);

Determined to contribute effectively to the common goal of protecting children against sexual exploitation and sexual abuse, whoever the perpetrator may be, and of providing assistance to victims;

Taking into account the need to prepare a comprehensive international instrument focusing on the preventive, protective and criminal law aspects of the fight against all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and setting up a specific monitoring mechanism,

Have agreed as follows:

Chapter I – Purposes, non-discrimination principle and definitions

Article 1 – Purposes

1 The purposes of this Convention are to:

- a prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children;
- b protect the rights of child victims of sexual exploitation and sexual abuse;
- c promote national and international co-operation against sexual exploitation and sexual abuse of children.

2 In order to ensure effective implementation of its provisions by the Parties, this Convention sets up a specific monitoring mechanism.

Article 2 – Non-discrimination principle

The implementation of the provisions of this Convention by the Parties, in particular the enjoyment of measures to protect the rights of victims, shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, colour, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth, sexual orientation, state of health, disability or other status.

Article 3 – Definitions

For the purposes of this Convention:

- a “child” shall mean any person under the age of 18 years;
- b “sexual exploitation and sexual abuse of children” shall include the behaviour as referred to in Articles 18 to 23 of this Convention;
- c “victim” shall mean any child subject to sexual exploitation or sexual abuse.

Chapter II – Preventive measures

Article 4 – Principles

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent all forms of sexual exploitation and sexual abuse of children and to protect children.

Article 5 – Recruitment, training and awareness raising of persons working in contact with children

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage awareness of the protection and rights of children among persons who have regular contacts with children in the education, health, social protection, judicial and law-enforcement sectors and in areas relating to sport, culture and leisure activities.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the persons referred to in paragraph 1 have an adequate knowledge of sexual exploitation and sexual

abuse of children, of the means to identify them and of the possibility mentioned in Article 12, paragraph 1.

3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with its internal law, to ensure that the conditions to accede to those professions whose exercise implies regular contacts with children ensure that the candidates to these professions have not been convicted of acts of sexual exploitation or sexual abuse of children.

Article 6 – Education for children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that children, during primary and secondary education, receive information on the risks of sexual exploitation and sexual abuse, as well as on the means to protect themselves, adapted to their evolving capacity. This information, provided in collaboration with parents, where appropriate, shall be given within a more general context of information on sexuality and shall pay special attention to situations of risk, especially those involving the use of new information and communication technologies.

Article 7 – Preventive intervention programmes or measures

Each Party shall ensure that persons who fear that they might commit any of the offences established in accordance with this Convention may have access, where appropriate, to effective intervention programmes or measures designed to evaluate and prevent the risk of offences being committed.

Article 8 – Measures for the general public

1 Each Party shall promote or conduct awareness raising campaigns addressed to the general public providing information on the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children and on the preventive measures which can be taken.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to prevent or prohibit the dissemination of materials advertising the offences established in accordance with this Convention.

Article 9 – Participation of children, the private sector, the media and civil society

1 Each Party shall encourage the participation of children, according to their evolving capacity, in the development and the implementation of state policies, programmes or others initiatives concerning the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children.

2 Each Party shall encourage the private sector, in particular the information and communication technology sector, the tourism and travel industry and the banking and finance sectors, as well as civil society, to participate in the elaboration and implementation of policies to prevent sexual exploitation and sexual abuse of children and to implement internal norms through self-regulation or co-regulation.

3 Each Party shall encourage the media to provide appropriate information concerning all aspects of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the independence of the media and freedom of the press.

4 Each Party shall encourage the financing, including, where appropriate, by the creation of funds, of the projects and programmes carried out by civil society aiming at preventing and protecting children from sexual exploitation and sexual abuse.

Chapter III – Specialised authorities and co-ordinating bodies

Article 10 – National measures of co-ordination and collaboration

1 Each Party shall take the necessary measures to ensure the co-ordination on a national or local level between the different agencies in charge of the protection from, the prevention of and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children, notably the education sector, the health sector, the social services and the law-enforcement and judicial authorities.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to set up or designate:

- a independent competent national or local institutions for the promotion and protection of the rights of the child, ensuring that they are provided with specific resources and responsibilities;
- b mechanisms for data collection or focal points, at the national or local levels and in collaboration with civil society, for the purpose of observing and evaluating the phenomenon of sexual exploitation and sexual abuse of children, with due respect for the requirements of personal data protection.

3 Each Party shall encourage co-operation between the competent state authorities, civil society and the private sector, in order to better prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.

Chapter IV – Protective measures and assistance to victims

Article 11 – Principles

1 Each Party shall establish effective social programmes and set up multidisciplinary structures to provide the necessary support for victims, their close relatives and for any person who is responsible for their care.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that when the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the protection and assistance measures provided for children shall be accorded to him or her pending verification of his or her age.

Article 12 – Reporting suspicion of sexual exploitation or sexual abuse

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the confidentiality rules imposed by internal law on certain professionals called upon to work in contact with children do not constitute an obstacle to the possibility, for those professionals, of their reporting to the services responsible for child protection any situation where they have reasonable grounds for believing that a child is the victim of sexual exploitation or sexual abuse.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage any person who knows about or suspects, in good faith, sexual exploitation or sexual abuse of children to report these facts to the competent services.

Article 13 – Helplines

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to encourage and support the setting up of information services, such as telephone or Internet helplines, to provide advice to callers, even confidentially or with due regard for their anonymity.

Article 14 – Assistance to victims

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to assist victims, in the short and long term, in their physical and psycho-social recovery. Measures taken pursuant to this paragraph shall take due account of the child's views, needs and concerns.

2 Each Party shall take measures, under the conditions provided for by its internal law, to co-operate with non-governmental organisations, other relevant organisations or other elements of civil society engaged in assistance to victims.

3 When the parents or persons who have care of the child are involved in his or her sexual exploitation or sexual abuse, the intervention procedures taken in application of Article 11, paragraph 1, shall include:

- the possibility of removing the alleged perpetrator;
- the possibility of removing the victim from his or her family environment. The conditions and duration of such removal shall be determined in accordance with the best interests of the child.

4 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the persons who are close to the victim may benefit, where appropriate, from therapeutic assistance, notably emergency psychological care.

Chapter V – Intervention programmes or measures

Article 15 – General principles

1 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, effective intervention programmes or measures for the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with a view to preventing and minimising the risks of repeated offences of a sexual nature against children. Such programmes or measures shall be accessible at any time during the proceedings, inside and outside prison, according to the conditions laid down in internal law.

2 Each Party shall ensure or promote, in accordance with its internal law, the development of partnerships or other forms of co-operation between the competent authorities, in particular health-care services and the social services, and the judicial authorities and other bodies responsible for following the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2.

3 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the dangerousness and possible risks of repetition of the offences established in accordance with this Convention, by the persons referred to in Article 16, paragraphs 1 and 2, with the aim of identifying appropriate programmes or measures.

4 Each Party shall provide, in accordance with its internal law, for an assessment of the effectiveness of the programmes and measures implemented.

Article 16 – Recipients of intervention programmes and measures

1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons subject to criminal proceedings for any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1, under conditions which are neither detrimental nor contrary to the rights of the defence and to the requirements of a fair and impartial trial, and particularly with due respect for the rules governing the principle of the presumption of innocence.

2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons convicted of any of the offences established in accordance with this Convention may have access to the programmes or measures mentioned in Article 15, paragraph 1.

3 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that intervention programmes or measures are developed or adapted to meet the developmental needs of children who sexually offend, including those who are below the age of criminal responsibility, with the aim of addressing their sexual behavioural problems.

Article 17 – Information and consent

1 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that the persons referred to in Article 16 to whom intervention programmes or measures have been proposed are fully

informed of the reasons for the proposal and consent to the programme or measure in full knowledge of the facts.

2 Each Party shall ensure, in accordance with its internal law, that persons to whom intervention programmes or measures have been proposed may refuse them and, in the case of convicted persons, that they are made aware of the possible consequences a refusal might have.

Chapter VI – Substantive criminal law

Article 18 – Sexual abuse

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:

- a engaging in sexual activities with a child who, according to the relevant provisions of national law, has not reached the legal age for sexual activities;
- b engaging in sexual activities with a child where:
 - use is made of coercion, force or threats; or
 - abuse is made of a recognised position of trust, authority or influence over the child, including within the family; or
 - abuse is made of a particularly vulnerable situation of the child, notably because of a mental or physical disability or a situation of dependence.

2 For the purpose of paragraph 1 above, each Party shall decide the age below which it is prohibited to engage in sexual activities with a child.

3 The provisions of paragraph 1.a are not intended to govern consensual sexual activities between minors.

Article 19 – Offences concerning child prostitution

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:

- a recruiting a child into prostitution or causing a child to participate in prostitution;
- b coercing a child into prostitution or profiting from or otherwise exploiting a child for such purposes;
- c having recourse to child prostitution.

2 For the purpose of the present article, the term “child prostitution” shall mean the fact of using a child for sexual activities where money or any other form of remuneration or consideration is given or promised as payment, regardless if this payment, promise or consideration is made to the child or to a third person.

Article 20 – Offences concerning child pornography

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct, when committed without right, is criminalised:

- a producing child pornography;

- b offering or making available child pornography;
- c distributing or transmitting child pornography;
- d procuring child pornography for oneself or for another person;
- e possessing child pornography;
- f knowingly obtaining access, through information and communication technologies, to child pornography.

2 For the purpose of the present article, the term “child pornography” shall mean any material that visually depicts a child engaged in real or simulated sexually explicit conduct or any depiction of a child’s sexual organs for primarily sexual purposes.

3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.a and e to the production and possession of pornographic material:

- consisting exclusively of simulated representations or realistic images of a non-existent child;
- involving children who have reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, where these images are produced and possessed by them with their consent and solely for their own private use.

4 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 1.f.

Article 21 – Offences concerning the participation of a child in pornographic performances

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following intentional conduct is criminalised:

- a recruiting a child into participating in pornographic performances or causing a child to participate in such performances;
- b coercing a child into participating in pornographic performances or profiting from or otherwise exploiting a child for such purposes;
- c knowingly attending pornographic performances involving the participation of children.

2 Each Party may reserve the right to limit the application of paragraph 1.c to cases where children have been recruited or coerced in conformity with paragraph 1.a or b.

Article 22 – Corruption of children

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional causing, for sexual purposes, of a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, to witness sexual abuse or sexual activities, even without having to participate.

Article 23 – Solicitation of children for sexual purposes

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to criminalise the intentional proposal, through information and communication technologies, of an adult to meet a child who has not reached the age set in application of Article 18, paragraph 2, for the purpose of committing any of the offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.a, or Article 20, paragraph 1.a, against him or her, where this proposal has been followed by material acts leading to such a meeting.

Article 24 – Aiding or abetting and attempt

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, aiding or abetting the commission of any of the offences established in accordance with this Convention.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish as criminal offences, when committed intentionally, attempts to commit the offences established in accordance with this Convention.

3 Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraph 2 to offences established in accordance with Article 20, paragraph 1.b, d, e and f, Article 21, paragraph 1.c, Article 22 and Article 23.

Article 25 – Jurisdiction

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention, when the offence is committed:

a in its territory; or

b on board a ship flying the flag of that Party; or

c on board an aircraft registered under the laws of that Party; or

d by one of its nationals; or

e by a person who has his or her habitual residence in its territory.

2 Each Party shall endeavour to take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over any offence established in accordance with this Convention where the offence is committed against one of its nationals or a person who has his or her habitual residence in its territory.

3 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right not to apply or to apply only in specific cases or conditions the jurisdiction rules laid down in paragraph 1.e of this article.

4 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21, paragraph 1.a and b, of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraph 1.d is not subordinated to the condition that the acts are criminalised at the place where they were performed.

5 Each Party may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, declare that it reserves the right to limit the application of paragraph 4 of this article, with regard to offences established in accordance with Article 18, paragraph 1.b, second and third indents, to cases where its national has his or her habitual residence in its territory.

6 For the prosecution of the offences established in accordance with Articles 18, 19, 20, paragraph 1.a, and 21 of this Convention, each Party shall take the necessary legislative or

other measures to ensure that its jurisdiction as regards paragraphs 1.d and e is not subordinated to the condition that the prosecution can only be initiated following a report from the victim or a denunciation from the State of the place where the offence was committed.

7 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to establish jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention, in cases where an alleged offender is present on its territory and it does not extradite him or her to another Party, solely on the basis of his or her nationality.

8 When more than one Party claims jurisdiction over an alleged offence established in accordance with this Convention, the Parties involved shall, where appropriate, consult with a view to determining the most appropriate jurisdiction for prosecution.

9 Without prejudice to the general rules of international law, this Convention does not exclude any criminal jurisdiction exercised by a Party in accordance with its internal law.

Article 26 – Corporate liability

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable for an offence established in accordance with this Convention,

committed for its benefit by any natural person, acting either individually or as part of an organ of the legal person, who has a leading position within the legal person, based on:

- a power of representation of the legal person;
- b an authority to take decisions on behalf of the legal person;
- c an authority to exercise control within the legal person.

2 Apart from the cases already provided for in paragraph 1, each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that a legal person can be held liable where the lack of supervision or control by a natural person referred to in paragraph 1 has made possible the commission of an offence established in accordance with this Convention for the benefit of that legal person by a natural person acting under its authority.

3 Subject to the legal principles of the Party, the liability of a legal person may be criminal, civil or administrative.

4 Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offence.

Article 27 – Sanctions and measures

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the offences established in accordance with this Convention are punishable by effective, proportionate and

dissuasive sanctions, taking into account their seriousness. These sanctions shall include penalties involving deprivation of liberty which can give rise to extradition.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that legal persons held liable in accordance with Article 26 shall be subject to effective, proportionate and dissuasive sanctions which shall include monetary criminal or non-criminal fines and may include other measures, in particular:

- a exclusion from entitlement to public benefits or aid;
- b temporary or permanent disqualification from the practice of commercial activities;
- c placing under judicial supervision;
- d judicial winding-up order.

3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to:

- a provide for the seizure and confiscation of:
 - goods, documents and other instrumentalities used to commit the offences, established in accordance with this Convention or to facilitate their commission;
 - proceeds derived from such offences or property the value of which corresponds to such proceeds;
- b enable the temporary or permanent closure of any establishment used to carry out any of the offences established in accordance with this Convention, without prejudice to the rights of *bona fide* third parties, or to deny the perpetrator, temporarily or permanently, the exercise of the professional or voluntary activity involving contact with children in the course of which the offence was committed.

4 Each Party may adopt other measures in relation to perpetrators, such as withdrawal of parental rights or monitoring or supervision of convicted persons.

5 Each Party may establish that the proceeds of crime or property confiscated in accordance with this article can be allocated to a special fund in order to finance prevention and assistance programmes for victims of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 28 – Aggravating circumstances

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the following circumstances, in so far as they do not already form part of the constituent elements of the offence, may, in conformity with the relevant provisions of internal law, be taken into consideration as aggravating circumstances in the determination of the sanctions in relation to the offences established in accordance with this Convention:

- a the offence seriously damaged the physical or mental health of the victim;
- b the offence was preceded or accompanied by acts of torture or serious violence;
- c the offence was committed against a particularly vulnerable victim;
- d the offence was committed by a member of the family, a person cohabiting with the child or a person having abused his or her authority;
- e the offence was committed by several people acting together;
- f the offence was committed within the framework of a criminal organisation;
- g the perpetrator has previously been convicted of offences of the same nature.

Article 29 – Previous convictions

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to provide for the possibility to take into account final sentences passed by another Party in relation to the offences established in accordance with this Convention when determining the sanctions.

Chapter VII – Investigation, prosecution and procedural law

Article 30 – Principles

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations and criminal proceedings are carried out in the best interests and respecting the rights of the child.

2 Each Party shall adopt a protective approach towards victims, ensuring that the investigations and criminal proceedings do not aggravate the trauma experienced by the child and that the criminal justice response is followed by assistance, where appropriate.

3 Each Party shall ensure that the investigations and criminal proceedings are treated as priority and carried out without any unjustified delay.

4 Each Party shall ensure that the measures applicable under the current chapter are not prejudicial to the rights of the defence and the requirements of a fair and impartial trial, in conformity with Article 6 of the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms.

5 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, in conformity with the fundamental principles of its internal law:

- to ensure an effective investigation and prosecution of offences established in accordance with this Convention, allowing, where appropriate, for the possibility of covert operations;
- to enable units or investigative services to identify the victims of the offences established in accordance with Article 20, in particular by analysing child pornography material, such as photographs and audiovisual recordings transmitted or made available through the use of information and communication technologies.

Article 31 – General measures of protection

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to protect the rights and interests of victims, including their special needs as witnesses, at all stages of investigations and criminal proceedings, in particular by:

- a informing them of their rights and the services at their disposal and, unless they do not wish to receive such information, the follow-up given to their complaint, the charges, the general progress of the investigation or proceedings, and their role therein as well as the outcome of their cases;
- b ensuring, at least in cases where the victims and their families might be in danger, that they may be informed, if necessary, when the person prosecuted or convicted is released temporarily or definitively;
- c enabling them, in a manner consistent with the procedural rules of internal law, to be heard, to supply evidence and to choose the means of having their views, needs and concerns presented, directly or through an intermediary, and considered;

d providing them with appropriate support services so that their rights and interests are duly presented and taken into account;

e protecting their privacy, their identity and their image and by taking measures in accordance with internal law to prevent the public dissemination of any information that could lead to their identification;

f providing for their safety, as well as that of their families and witnesses on their behalf, from intimidation, retaliation and repeat victimisation;

g ensuring that contact between victims and perpetrators within court and law enforcement agency premises is avoided, unless the competent authorities establish otherwise in the best interests of the child or when the investigations or proceedings require such contact.

2 Each Party shall ensure that victims have access, as from their first contact with the competent authorities, to information on relevant judicial and administrative proceedings.

3 Each Party shall ensure that victims have access, provided free of charge where warranted, to legal aid when it is possible for them to have the status of parties to criminal proceedings.

4 Each Party shall provide for the possibility for the judicial authorities to appoint a special representative for the victim when, by internal law, he or she may have the status of a party to the criminal proceedings and where the holders of parental responsibility are precluded from representing the child in such proceedings as a result of a conflict of interest between them and the victim.

5 Each Party shall provide, by means of legislative or other measures, in accordance with the conditions provided for by its internal law, the possibility for groups, foundations,

associations or governmental or non-governmental organisations, to assist and/or support the victims with their consent during criminal proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.

6 Each Party shall ensure that the information given to victims in conformity with the provisions of this article is provided in a manner adapted to their age and maturity and in a language that they can understand.

Article 32 – Initiation of proceedings

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that investigations or prosecution of offences established in accordance with this Convention shall not be dependent upon the report or accusation made by a victim, and that the proceedings may continue even if the victim has withdrawn his or her statements.

Article 33 – Statute of limitation

Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the statute of limitation for initiating proceedings with regard to the offences established in accordance with Articles 18, 19, paragraph 1.a and b, and 21, paragraph 1.a and b, shall continue for a period of time sufficient to allow the efficient starting of proceedings after the victim has reached the age of majority and which is commensurate with the gravity of the crime in question.

Article 34 – Investigations

1 Each Party shall adopt such measures as may be necessary to ensure that persons, units or services in charge of investigations are specialised in the field of combating sexual exploitation and sexual abuse of children or that persons are trained for this purpose. Such units or services shall have adequate financial resources.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that uncertainty as to the actual age of the victim shall not prevent the initiation of criminal investigations.

Article 35 – Interviews with the child

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that:

a interviews with the child take place without unjustified delay after the facts have been reported to the competent authorities;

b interviews with the child take place, where necessary, in premises designed or adapted for this purpose;

c interviews with the child are carried out by professionals trained for this purpose;

d the same persons, if possible and where appropriate, conduct all interviews with the child;

e the number of interviews is as limited as possible and in so far as strictly necessary for the purpose of criminal proceedings;

f the child may be accompanied by his or her legal representative or, where appropriate, an adult of his or her choice, unless a reasoned decision has been made to the contrary in respect of that person.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that all interviews with the victim or, where appropriate, those with a child witness, may be videotaped and that

these videotaped interviews may be accepted as evidence during the court proceedings, according to the rules provided by its internal law.

3 When the age of the victim is uncertain and there are reasons to believe that the victim is a child, the measures established in paragraphs 1 and 2 shall be applied pending verification of his or her age.

Article 36 – Criminal court proceedings

1 Each Party shall take the necessary legislative or other measures, with due respect for the rules governing the autonomy of legal professions, to ensure that training on children's rights and sexual exploitation and sexual abuse of children is available for the benefit of all persons involved in the proceedings, in particular judges, prosecutors and lawyers.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure, according to the rules provided by its internal law, that:

- a the judge may order the hearing to take place without the presence of the public;
- b the victim may be heard in the courtroom without being present, notably through the use of appropriate communication technologies.

Chapter VIII – Recording and storing of data

Article 37 – Recording and storing of national data on convicted sexual offenders

1 For the purposes of prevention and prosecution of the offences established in accordance with this Convention, each Party shall take the necessary legislative or other measures to collect and store, in accordance with the relevant provisions on the protection of personal data and other appropriate rules and guarantees as prescribed by domestic law, data relating to the identity and to the genetic profile (DNA) of persons convicted of the offences established in accordance with this Convention.

2 Each Party shall, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, communicate to the Secretary General of the Council of Europe the name and address of a single national authority in charge for the purposes of paragraph 1.

3 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that the information referred to in paragraph 1 can be transmitted to the competent authority of another Party, in conformity with the conditions established in its internal law and the relevant international instruments.

Chapter IX – International co-operation

Article 38 – General principles and measures for international co-operation

1 The Parties shall co-operate with each other, in accordance with the provisions of this Convention, and through the application of relevant applicable international and regional instruments, arrangements agreed on the basis of uniform or reciprocal legislation and internal laws, to the widest extent possible, for the purpose of:

- a preventing and combating sexual exploitation and sexual abuse of children;
- b protecting and providing assistance to victims;
- c investigations or proceedings concerning the offences established in accordance with this Convention.

2 Each Party shall take the necessary legislative or other measures to ensure that victims of an offence established in accordance with this Convention in the territory of a Party other than the one where they reside may make a complaint before the competent authorities of their State of residence.

3 If a Party that makes mutual legal assistance in criminal matters or extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for legal assistance or extradition from a Party with which it has not concluded such a treaty, it may consider this Convention the legal basis for mutual legal assistance in criminal matters or extradition in respect of the offences established in accordance with this Convention.

4 Each Party shall endeavour to integrate, where appropriate, prevention and the fight against sexual exploitation and sexual abuse of children in assistance programmes for development provided for the benefit of third states.

Chapter X – Monitoring mechanism

Article 39 – Committee of the Parties

1 The Committee of the Parties shall be composed of representatives of the Parties to the Convention.

2 The Committee of the Parties shall be convened by the Secretary General of the Council of Europe. Its first meeting shall be held within a period of one year following the entry into force of this Convention for the tenth signatory having ratified it. It shall subsequently meet whenever at least one third of the Parties or the Secretary General so requests.

3 The Committee of the Parties shall adopt its own rules of procedure.

Article 40 – Other representatives

1 The Parliamentary Assembly of the Council of Europe, the Commissioner for Human Rights, the European Committee on Crime Problems (CDPC), as well as other relevant Council of Europe intergovernmental committees, shall each appoint a representative to the Committee of the Parties.

2 The Committee of Ministers may invite other Council of Europe bodies to appoint a representative to the Committee of the Parties after consulting the latter.

3 Representatives of civil society, and in particular non-governmental organisations, may be admitted as observers to the Committee of the Parties following the procedure established by the relevant rules of the Council of Europe.

4 Representatives appointed under paragraphs 1 to 3 above shall participate in meetings of the Committee of the Parties without the right to vote.

Article 41 – Functions of the Committee of the Parties

1 The Committee of the Parties shall monitor the implementation of this Convention. The rules of procedure of the Committee of the Parties shall determine the procedure for evaluating the implementation of this Convention.

2 The Committee of the Parties shall facilitate the collection, analysis and exchange of information, experience and good practice between States to improve their capacity to prevent and combat sexual exploitation and sexual abuse of children.

3 The Committee of the Parties shall also, where appropriate:

a facilitate the effective use and implementation of this Convention, including the identification of any problems and the effects of any declaration or reservation made under this Convention;

b express an opinion on any question concerning the application of this Convention and facilitate the exchange of information on significant legal, policy or technological developments.

4 The Committee of the Parties shall be assisted by the Secretariat of the Council of Europe in carrying out its functions pursuant to this article.

5 The European Committee on Crime Problems (CDPC) shall be kept periodically informed regarding the activities mentioned in paragraphs 1, 2 and 3 of this article.

Chapter XI – Relationship with other international instruments

Article 42 – Relationship with the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography

This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of the United Nations Convention on the Rights of the Child and its Optional Protocol on the sale of children, child prostitution and child pornography, and is intended to enhance the protection afforded by them and develop and complement the standards contained therein.

Article 43 – Relationship with other international instruments

1 This Convention shall not affect the rights and obligations arising from the provisions of other international instruments to which Parties to the present Convention are Parties or shall

become Parties and which contain provisions on matters governed by this Convention and which ensure greater protection and assistance for child victims of sexual exploitation or sexual abuse.

2 The Parties to the Convention may conclude bilateral or multilateral agreements with one another on the matters dealt with in this Convention, for purposes of supplementing or strengthening its provisions or facilitating the application of the principles embodied in it.

3 Parties which are members of the European Union shall, in their mutual relations, apply Community and European Union rules in so far as there are Community or European Union rules governing the particular subject concerned and applicable to the specific case, without prejudice to the object and purpose of the present Convention and without prejudice to its full application with other Parties.

Chapter XII – Amendments to the Convention

Article 44 – Amendments

1 Any proposal for an amendment to this Convention presented by a Party shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her to the member States of the Council of Europe, any signatory, any State Party, the European Community, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45, paragraph 1, and any State invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46, paragraph 1.

2 Any amendment proposed by a Party shall be communicated to the European Committee on Crime Problems (CDPC), which shall submit to the Committee of Ministers its opinion on that proposed amendment.

3 The Committee of Ministers shall consider the proposed amendment and the opinion submitted by the CDPC and, following consultation with the non-member States Parties to this Convention, may adopt the amendment.

4 The text of any amendment adopted by the Committee of Ministers in accordance with paragraph 3 of this article shall be forwarded to the Parties for acceptance.

5 Any amendment adopted in accordance with paragraph 3 of this article shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

Chapter XIII – Final clauses

Article 45 – Signature and entry into force

1 This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, the non-member States which have participated in its elaboration as well as the European Community.

2 This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3 This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which 5 signatories, including at least 3 member States of the Council of Europe, have expressed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.

4 In respect of any State referred to in paragraph 1 or the European Community, which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 46 – Accession to the Convention

1 After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, after consultation of the Parties to this Convention and obtaining their

unanimous consent, invite any non-member State of the Council of Europe, which has not participated in the elaboration of the Convention, to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20.d of the Statute of the Council of Europe, and by unanimous vote of the representatives of the Contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.

2 In respect of any acceding State, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 47 – Territorial application

1 Any State or the European Community may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2 Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the application of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3 Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary

General of the Council of Europe. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 48 – Reservations

No reservation may be made in respect of any provision of this Convention, with the exception of the reservations expressly established. Any reservation may be withdrawn at any time.

Article 49 – Denunciation

1 Any Party may, at any time, denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2 Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of the notification by the Secretary General.

Article 50 – Notification

1 The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of Europe, any State signatory, any State Party, the European Community, any State

invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 45 and any State

invited to accede to this Convention in accordance with the provisions of Article 46 of:

a any signature;

b the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;

c any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 45 and 46;

d any amendment adopted in accordance with Article 44 and the date on which such an amendment enters into force;

e any reservation made under Article 48;

f any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 49;

g any other act, notification or communication relating to this Convention.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

Done at Lanzarote, this 25th day of October 2007, in English and in French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community and to any State invited to accede to this Convention.

